

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An iam hora sit qua mortui audiunt vocem filij Dei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

hoc enim exigit antithesis, Qui verò non credit filio, non videbit vitam: neque enim, opinor, electos ipsos ob tempora iam incredulitatem condemnabis: Eiusdem exegericon est illud Matth. 24. Qui sustinerit ad finem, salvabitur: & istud Pauli, Cuius domus nos sumus; si modo fiduciam & spem illam, de qua gloriamur, ad finem usque firmam retinuerimus. Et Coloss. 1. 23. & 2. 6. 8. Non ergo nobis ipsis aduersamur, quando cum Scriptura fideles denominamus ab ea fide, quæ totum fidei apotelema, initium, progressum & finem ambitu suo comprehendit:

Istos verò hostes, quamobrem potius de cetero prædestinationis obiciamus, quæ proskairous, si tu nondum vides, quod ais, age mox faxo ut videas: Vt ergo salus dupliciter consideratur, vel ut incompleta, in gratia iustificationis, adoptionis, &c. quoad statum præsentem, Cuius respectu Iusti passim vocantur Beati, Salui, &c. Velut completa, in beatifica visione Dei à facie ad faciem: sic quoque in Scripturis dupliciter dicuntur Electi, 1. Incomplete, secundum statum præsentem, quæ tales, puta fideles hoc tempore, excepto ultimo vitæ termino, in quo 2. Electio completur:]

Vnicum hoc: qui credit in fide perseverans, salvabitur: omnium aduersariorum tela retundit.

VERSUS 25.

Amen, amen dico vobis, quia venit hora & nunc est, quando mortui audient vocem Filij Dei, & qui audierint vivent.

QUESTIO I.

An iam hora sit qua mortui audiunt vocem filij Dei?

§. 1. **S** Augustinus, Beda, de mortuis in peccando, & suscitatis iustificando exponunt; Cyrillus, Theophylactus, Leontius de morte corporis interpretantur.

Præsertim institutum est, ut confirmet suam in iudicando & vivificando auctoritatem. Iam *ἐπεταυ*, venit hora, imo iam adest, quæ mortui vocem filii iuscitantis audiant, & vivant. Iam enim aliquos suscitavit, ut est credibile, & mox suscitatus erat. Cum ergo mortui audiant vocem filii Dei, de eius potentia dubitare, vos non debetis. Hic literalis sensus est, cum verò corporum resuscitatio animarum iustificarum sit insigne Symbolum, nihil prohibet etiam de hac re mystice intelligi. Nec textus repugnat. Mortui enim vocem audiunt, & audiendo resurgunt. Ratio cur de vera morte agi purem, est ex verl. 28. ubi dicit eos qui in monumentis sunt, ubi de mortuorum propria resurrectione loquitur.

Quod si verò etiam de morte spiritali intelligamus, non modo liberum non tollit arbitrium, sed etiam assertit. Agnoscat hoc ipsum Caluinus: [Fateor quidem in hominis anima aliquid manere vitæ residuum (nam & intelligentia & voluntas, & omnes sensus totidem sunt vitæ partes) sed quia nulla pars est, quæ ad cælestem vitam aspiret, non mirum est si totus homo, quantum atinet ad regnum Dei, mortuus censetur.] Peccator igitur habet aliquid vitæ residuum etiam mortuus sit. Cur igitur mortuus dicitur, causam aduersarius edicit; quod nulla eius pars ad vitam cælestem aspiret. Hac quidem ratione nos planè mortuum dicere non veremur. Neque enim intel-

lectus, neque voluntas sese in Deum erigere & ad vitam aspirare potest, nisi Dei gratia subleuetur. Possit autem adiutorio diuino excitata. Atque hoc est, quod Christus ait, mortui audient vocem Dei, & qui audierint, vivent. Ecce tibi mortui illi audiant, non natura sua, sed gratia arcanaque Dei virtute imbuti, qui audiant vivunt, audiendo enim in vitam excitantur. Auditis mortuorum ad vitam quando ita Deo placet, etiam cooperatur. Cur non intellectus igitur ad vitam spiritalem cælestis motionis impulsu aliquando operatur, pariterque voluntas. At mortui nihil agunt, quo vitam assequantur. Natura sua nihil omnino, auxilio omnipotentia vivificantis tantum, quantum ille voluerit, qui non agit modo, sed actus est etiam illa quæ mortua sunt. At mortuus nihil agit: natura corruptæ nullus vigor est ad iustitiam audiendam. Ita planè, ne mortuis vilius audiendi sentiant. Sed qui mortuis audiam tribuit, ut cum audierint, vivant, peccatoribus etiam vigorem imperatur, ut cum voluerint, iustificentur: ut autem velint, non est volentis, neque currentis, sed miserantis Dei.

§. 3. Vocem filii hominis, tubam interpretantur, Theol. 4. ut e loco explicabitur.

An ipse Dominus loquutus sit; an Angelus etiam, *Take heed* an verò tuba vocetur Domini vox, & archangeli, quæ in *Christi* ille canet dubitatur. Graues auctores de sola tuba interpretantur ut Cyrillus libro duodecimo, capite centesimo quadagesimo quinto. Chryostomus, D. Thom. Rupertus, Theodorus, Euthymius, Occumenius. Quod nonnulli sonum spirituales dixerunt, nescio quo modo textui non repugnet. Hier. ad Pammach. Epistol. 61. audient inquit auribus, procedent pedibus. Conuenit corporatis, ut sensibili voce citentur. Tubam alii articulatam vocem edituram, alii Angelo vocem tubæ instar proferendam arbitrantur. Hypollitus orat. de causâ mat. mundi tubam, Sonabit tuba, & excitabit dormientes, & omnes in ictu oculi resurgent, & stabunt super faciem terræ & expectabunt iusti atque terribilis iudicis aduentum. Mihi videtur probabilius fore ut filius hominis vocem proferat, & Angelus canat, mirabilique vi toto orbe audiat.

VERSUS 26.

Sicut enim Pater, habet vitam in semetipso: sic dedit & Filio habere vitam in semetipso.

QUESTIO I.

Quomodo Pater dederit Filio vitam habere in semetipso?

§. 1. **N**ON repugnant inter se vitam habere datam filio vita, per generationem, per quam essentia est communicata, ut Augustinus Serm. contra Arianos. Hanc tamen habet in semetipso, veram æternam, naturalem, necessariam. Augustini sententiam resicit Caluinus, approbant tamen eius Collegæ, ut Bullingerus. Euthymius homini datam vitam interpretatur, habere autem in semetipso, esse habere causam & originem, qua in alios transfundatur. Nam Deus ita vitam in se continet, ut in omnes dederit: Sic Psalmo trigesimo tertio. *Apud te est fontis vitæ.* Hunc fontem aperuit in filio, ut omnes affatim hauriant.